

Sr.No. 103

Exam Code: 103203

Subject Code: 1160

B.A./B.Sc. - 3rd Sem.

(2119)

Paper : Mudhli Punjabi

Time allowed : 3 hrs.

Max. Marks : 50

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ- ਏ, ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ 10 ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਰਿਆ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ:
  - (i) ਮੁੰਡਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।
  - (ii) ਖਿਡਾਰੀ ਹਾਕੀ ਖੇਡਦੇ ਹਨ।
  - (iii) ਮੇਰਾ ਪੈਨ ਮੋੜ ਦਿਉ।
  - (iv) ਮੈਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।
  - (v) ਕਲ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਰਹੇ ਗਏ।
  - (vi) ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਾਂ ਗਾ।
  - (vii) ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
  - (viii) ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
  - (ix) ਕੁਝੀ ਬਹੁਤ ਮੇਹਨਤੀ ਹੈ।
  - (x) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਾਂ

2. ਤਿੰਨ ਬਿਆਨੀਆ, ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਿਸਮਿਕ ਵਾਕ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ

3. 'ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

4. ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਸੀ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ:

ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਵਾਏ, ਚਮੜੀ ਜਾਏ ਦਮੜੀ ਨਾ ਜਾਏ, ਚੋਰ ਨਾਲੋਂ ਪੰਡ ਕਾਹਲੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਦਾਣੇ ਉਹਦੇ ਕਮਲੇ ਵੀ ਸਿਆਣੇ, ਜੇ ਸੁਖ ਫੁੱਲ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਉਹ ਬਲਖ ਨਾ ਬੁਖਾਰੇ, ਜਾਂਦੇ ਚੋਰ ਦੀ ਲੰਗੋਟੀ ਹੀ ਸਹੀ, ਡਿੱਗੀ ਖੋਤੇ ਤੋਂ ਗੁੱਸਾ ਘੁਮਿਆਰ 'ਤੇ, ਡੁੱਲੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਤਿਆ, ਦੂਰ ਦੇ ਢੋਲ ਸੁਹਾਵਣੇ, ਧੰਬੀ ਦਾ ਕੁੱਤਾ ਨਾ ਘਰ ਦਾ ਨਾ ਘਾਟ ਦਾ

ਜਾਂ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ:

ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਆਉਣਾ, ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋਣਾ, ਤੱਤੀ ਵਾ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਤਰਲੇ ਮੱਛੀ ਹੋਣਾ, ਖੁੱਕ ਕੇ ਚੱਟਣਾ, ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਨਾ, ਫੁੱਲੇ ਨਾ ਸਮਾਉਣਾ, ਮੱਖੀ 'ਤੇ ਮੱਖੀ ਮਾਰਨੀ, ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣਾ, ਲਾਹ ਪਾਹ ਕਰਨੀ

PTO

(2)

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਡੀ

7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ:

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਪੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਪੰਗ ਇੱਜਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਪੰਗਾਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਪਟਿਆਲਾ ਸਾਹੀ ਪੋਚਵੀਂ ਪੰਗ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤਿਖੀ ਟੂਟੀ ਵਾਲੀ, ਅਨਪੜ੍ਹ ਗੋਭਰੂ ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕੇਵਲ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲਪੇਟਵੀਂ ਪੰਗ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ 'ਘੰਗਰੇ' ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਰ ਸ਼ਾਦੀ-ਸੁਦਾ ਔਰਤ ਲਈ ਘੰਗਰਾ ਪਹਿਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਟਨ ਜਾਂ ਕਾਲੀ ਸੂਫ ਦਾ ਘੰਗਰਾ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਟਸਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਚਾਦਰ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਪੰਜਾਬਣ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਘੰਗਰੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਲੈਣ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਜਲੋ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਘੰਗਰੇ ਨੂੰ ਵੀਹ ਗਜ਼ ਤਕ ਕੱਪੜਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਕਲ ਘੰਗਰੇ ਦੀ ਗ਼ੁੰਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਬਸ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਭੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਪੰਗ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ?

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਪੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?

(ੲ) ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਕੀ ਸੀ?

(ੳ) ਪੰਜਾਬਣ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਿਹੜਾ ਸੀ?

(ੴ) ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਘੰਗਰੇ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜਾਂ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਦੀ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਵੀ ਦਿਓ:

ਧਰਤੀ ਦੇ ਜਿਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜਰਖੇਜ਼ ਭੂਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਸੂਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ, ਸਮੁਦਾਇ ਅਤੇ ਧਾਤਵੀਆਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਲਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਇਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ, ਸੂਫੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਲੀਆਂ ਵਜੋਂ ਉਭਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚੋਂ ਵਿਕਸਤ ਅਨੇਕ ਰਾਗ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਇਕ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

*****